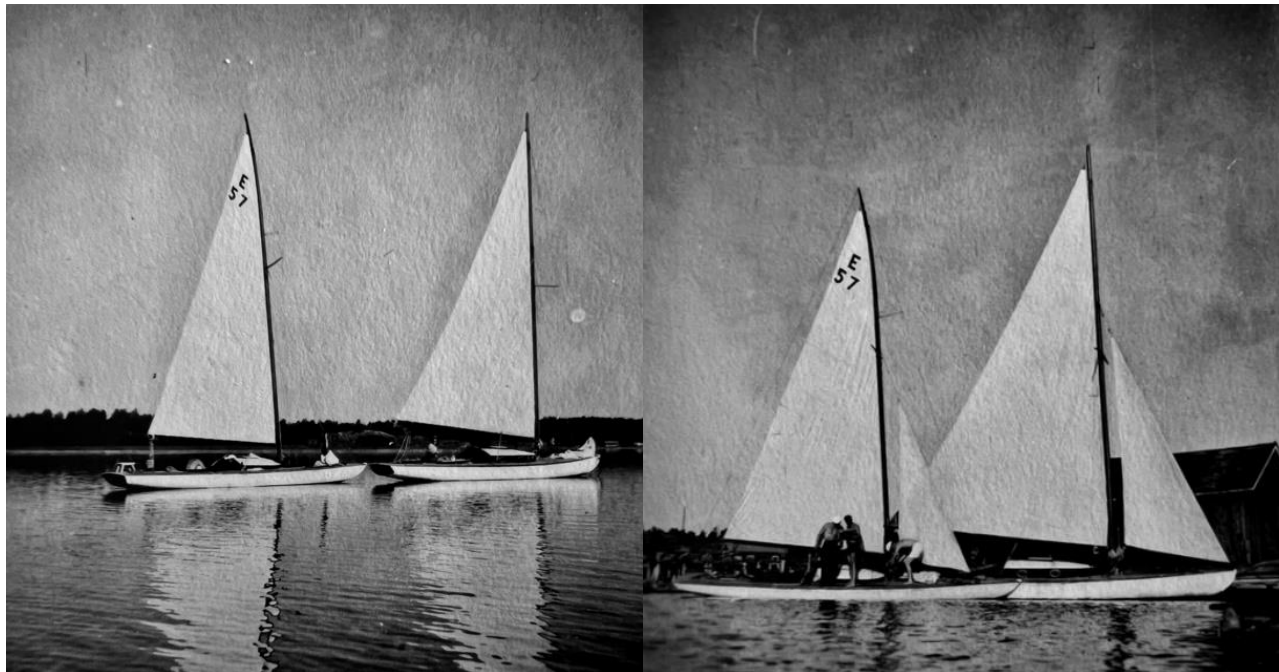

S/y Elisabethin lokikirja 1945

Juho Ajanko

Millaista purjehtiminen Rauman Purjehdusseurassa oli ensimmäisinä sodan jälkeisinä vuosina? Mainion arkistolähteen tähän kysymykseen vastaamiseen tarjoaa isoisäni Esko Ajangon jäämistöstä löytynyt s/y Elisabethin lokikirja sekä muutama valokuva vuodelta 1945. S/y Elisabeth oli tyypiltään niin sanottu Pohjoismaainen 22m² luokan saaristoristeilijä, joka oli isoisäni omistuksessa ainakin vuodet 1945 ja 46. Vene oli jo ostettaessa varsin huonokuntoinen, ja se tiettävästi upposikin ainakin kerran Petäjäksen rantaan. Tästä huolimatta veneellä osallistuttiin muutamiin kilpailuihin, ja lokikirjan mukaan sillä tehtiin ainakin kaksi noin viikon pituista matkapurjehdusta Saaristomerelle. Kirjan ensimmäinen merkintä on päivätty 5. elokuuta, jolloin Lapin sodan päättymisestä oli kulunut vasta vähän yli kolme kuukautta.

5.8.1945

Klo 10.35 Fongliina irti!

Besätningi: Kapten: E. Ajanko

Styyr: Leo Eloranta

Tuuli: NW 1-2 beauf. Sää aurinkoinen.

S/y Elisabethin ensimmäinen pitkänmatkanpurjehduksen lähtö tapahtui mitä parhaimpien olosuhteiden vallitessa. Lähtövalmistelut oli suoritettu kaikessa kiireessä edellisenä päivänä ja yönä. Aluksen suunnatessa kulkunsa ensin Rihtniemen nokkaa kohden vallitsi siellä innostuneen hilpeä mieliala.

Klo. 12.50 Rihtniemen nokka sivuutetaan leppoisasti.

Klo. 14.00 Korviketta voileipien kera.

Klo. 14.45 Maihinnousu Haurusiin.

Klo. 16.10 Säärenpää ohitetaan. Vauhti hieman parantunut.

Klo. 17.40 Lyökin luotsitupa ohitetaan. Kadettien laiva ankkuroi Lyökin salmeen.

Klo. 18.30 Pilsneripäivällinen.

Klo. 18.40 Latuskerin länsiviitta.

Klo. 19.30 Ukkosilma nousi Uudenkaupungin elikkä idän suunnalta pudottaen muutaman vesipisaran varoituksena. Elisabethin miehistö valmistautui kaiken varalta ”sadetta pitäväksi”, genuapurje vaihdettiin tavalliseen klyyvariin.

Klo. 19.39 Ukkosilma näyttää menneen takaa ohi – onneksi emme poikenneet Lyökkiin sateeseen – kapteeni sytytti tupakkansa tyytyväisenä, naismatruusit ovat edelleenkin hytissä odottamassa myrskyn nousua. Lyökin suunta harmaana sateesta. Tuuli kääntyi suoraan itään luoteesta.

Klo. 23.00 Saavuimme ”Lehmämaan” valtavan kauniille rantamalle. Kokka kallion kupeeseen, keittovehkeet rannalle ja illallisen valmistus päätettiin alkaa kaikessa rauhassa ja täydellisesti sitten ruuasta nauttien lopettaa päivän purjehdusaika.

Ukkonen nousi 23.01, veneeseen miehistö tavaroineen, telttakatos veneeseen, myrskylyhty ja öljylamppu palamaan ja iloisella mielellä kaikesta sään ”kauneudesta” huolimatta kuunneltiin ”vesisaavisateen” tuloa sekä salamoitten leimuessa ja ukkosen jyristessä valmistui priimuksella silakanperunat lättyjen kera.

Ensimmäisen purjehduspäivän reitti noudatteli varsin pitkälti myös tämän päivän raumalaispurjehtijoille tuttua reittiä Säärenpään ja Lyökin luotsimajan kautta Uudenkaupungin edustalle. Ennen Kaitaisten sillan rakentamista Iso-Lehmämaan saari oli monien raumalaispurjehtijoiden suosima pysähdyspaikka etelään suuntautuvilla matkoilla. Saaren viereinen suntti tunnetaan nimellä ”Lehmänkurkku”.

Lokikirjan mukaan aluksessa oli alkumatkasta mukana myös kaksi ”naismatruusia”. Valitettavasti matruusien nimet ovat jääneet merkitsemättä. Suhteellisen varmaa on kuitenkin, ettei kumpikaan matruuseista ollut tuleva

isoäitini. Saaristoristeilijät eivät tunnetusti ole mitään tilaihmeitä. Neljällä hengellä onkin ollut nykymittapuulla varsin ahtaat oltavat veneessä, joka sisätiloissaan häviää jopa H-veneelle. Yksityisyys lienee ollut varsin tuntematon käsite, ja vessan virkaa on luultavasti toimittanut ämpäri.

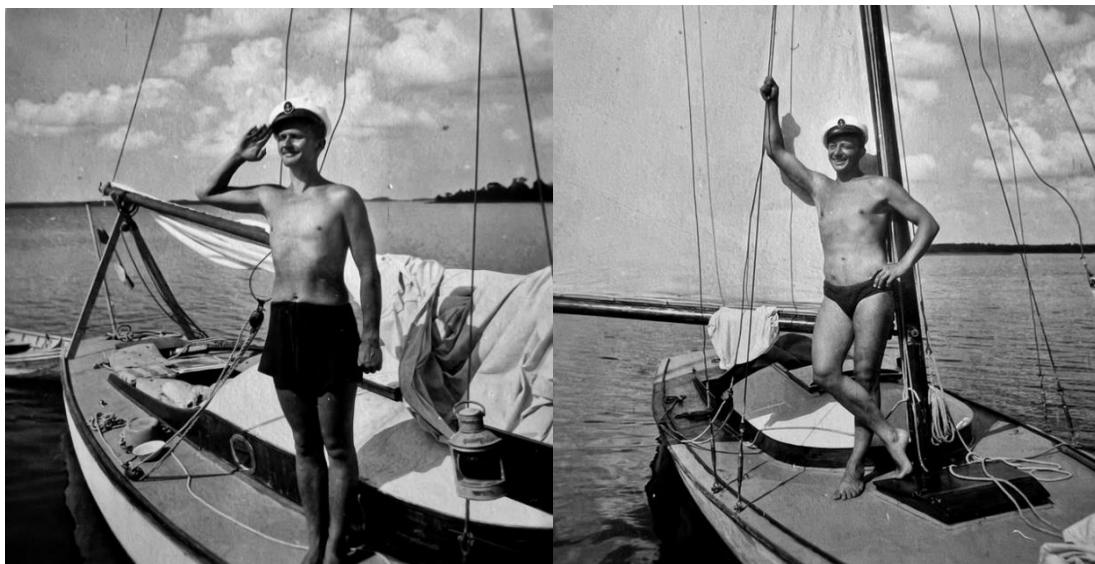
Klo. 7.05 Matruusien ylös nousu pvm:llä 6.8.

Klo. 9.00 Perämiehen ylös nousu ja klo 9.20 kapteenin väkivaltainen ”pumminpäänlyöntiherätys”. Aamutunnit ruuanvalmistusta ja veneen kunnostusta.

Klo. 11.10 Mainio aamiainen erinomaisten kokkien ansiosta!

Klo. 11.55 Lähtö, viimeinkin! Kapteeni & puosu tosin olivat ylhäällä jo klo 3, ja sousivat venettä kalaan. Tulos 1 ahven ynnä hauki, joka saatiin vasta myöhemmin. Aurinko pilkotteli ja antauduimme nauttimaan sitä. Väillä meidät herätti täräys, joka aiheutui uljaasta karilleajosta (klo 12.45.) Selvisimme siitä yhtä kokemusta viisaampana.

Matka jatkui mitä mainioimman tuulen vallitessa. Aurinko helotti ja me nautimme olemassaolostamme. Väliaskarteluna saivat matruusit kyniä ed. päivänä tapaturmaisesti kuolleen haahkan, mikäli se ei ollut joku muu vesieläin. Päiväkahvin juonti aloitettiin klo 16.50. Varsinkaan syyri ei ollut erityisemmin ihastunut merivesikahviin, mutta hyvää se oli ja präiskäleet vielä parempia. Kalastusmatka Puurokarin kloppiin. Katsottiin huvilanpaikkaa, meduusoja sekä kaloja. Päällystö innostui onkimaan ja tuloksena oli neljä abborrea. Matka jatkui jälleen, mutta tuuli tyyntyi. Leppoisasti vetelehtien kuljimme eteenpäin.

Klo. 18.00 Mussalon rantaan lypsylle aamumaitoa sekä limppua; tekosyy: vedenhaku!

Klo. 18.40 Mussalon kansakoululla ”vedenhaussa” taas iltalypsy onnistunut. Tuuli oli jo vallan loppu. Kello 22 tasan saavuimme Hakkenpään sahan rantaan, sovitulle kohtaamispaikalle turkulaisen ”Fairyn” rinnalle.

”Fairyn” kapteeni Otto Palmgren, äitinsä ja neiti Dahmin kera, lausuivat Elisabethin tervetulleeksi, jonka yhteydessä Elisabethin matruusi ojensi kukkakimpun rouva konsulinna Palmgrenille. Laivakoira Fairy haukahteli.

Ilta muuttui yöksi rupateltaessa matkojen vaiheista ja suunniteltaessa aamulla alettavaa yhteistä purjehdusmatkaa – ”Fairyn” kannella.

Toisen purjehduspäivän reitti kulki Tuulveden kautta ohittaen Kustavin itäpuolelta. Kyseisen reitin käyttökelpoisuutta nykypurjehtijoille rajoittaa varsin paljon Kaitaisten sillan 12,5 metrin alituskorkeus. Suurin huomio lokikirjassa kohdistuu kuitenkin ruokatäydennystä koskeviin merkintöihin. Veneessä ei tietenkään ollut sähköä, eikä näin ollen myöskään jääkaappia, mikä olisi mahdollistanut tuoreiden ruokavarojen säilytyksen. Tämän vuoksi ruokatäydennystä oli hankittava eri konstein matkan varrelta. Tässäkin oli varmasti omat vaikeutensa, sillä sodan jälkeen monista elintarvikkeista oli edelleen laajasti pulaa Suomessa. Myös juomaveden riittävyys purjehdusmatkoilla oli alituinen huolenaihe aikana, jolloin veneiden yleisin vesitankki oli 5 litran kaljapullo. Vettä haettiin yleensä kaivosta tai kallionkolosta.

7.8. Klo 9.02 purret lähtivät Hakkeenpään rannasta suuntana Turku.

Jo edellisenä päivänä Elisabethilla pohdittiin ankarasta matruusien irrottautumishankkeesta. Kaikki olivat jo vallan intomielisinä tähän saakka loistavasti onnistuneesta matkasta, kaikilla oli ääretön halu jatkaa matkaa yhdessä, mutta kuitenkin – ”melkein” vedet silmissä oli jätettävä hyvstit mainiosti meistä huolehtineille matruuseillemme!

Navakan ukkostuulen – n. 5-6 beauf. – työntämänä kohti Ruotsalaisen luotsiasemaa. Noin 10 minuuttia ennen rantaan tuloa ukkossadekuuro yllätti ”suosikkipuvuissaan” olevat purjehtijat. Ei hätää, koska päälle tuli polttavan kirkas ja lämmin aurinkosää. Klo 15.05 Ensivisiitillä aamiaisella ”Fairyn” vieraanvaraisen miehistön luona – haukisopalla jälkiruokineen. Suurenmoista, vaatimattomat 4 täyttä lautasellista per nokka.

Klo. 17.20 Lähtö, vilkas ja nautintorikas! ”Fairy” starttasi, heitti isonpurjeen yli ja samalla jollan perätäkiltä mereen. Matruusi, neiti Dahm yritti korjata vesilastissa olevan jollan fongliinaa, mutta suistuikin pää edellä ”Fairyn” ja jollan väliin. Aikojen kuluttua nousi kuitenkin pää veden pinnalle jollan kupeella ja niin sitä mentiin, että vesi kohisi! Nokkelasti nousi matruusi jollaan, joka taas uppoamaisillaan ollen yhtäkkiä lensi kumoon jättäen uljakkaan matruusimme keikkumaan Ahdin aalloille – yksikseen! ”Fairyn” muu miehistö pelasti ystävämme.

Polttava länsituuli ajoi meitä hyvää vauhtia kohti "Satteen" salmea, Hänniluodon merimerkin vasemmalta puolelta edelleen Satteen salmen kapeahkoa mutta kuitenkin avaran selvää ja suoraa uomaa kohti Airiston selkää.

"Fairyn" miehistö on ollut meille "Elisabethilaisille" erikoisen miellyttävää seuraa. Koko seurueemme keskipisteenä on ollut voittamattomasti "täti Ruth" – erikoisen mukaansatempaava, iloinen, temperamenttinen, huomaavainen, vieraanvarainen, Turun saariston hyvin tunteva, innokas purjehtija – atribuutteja, vain hyviä, löytyisi hänestä vaikka millä mitalla.

"Fairyn" kapteeni Otto Palmgren – jo entuudestaan vanha tuttavamme – on valtavan innokas "saaristoristeilijä", joka kesäasuntoasian ratkaisussa on löytänyt mainion, koko perhekuntaa täydellisesti tyydyttävän ratkaisun – hankkinut itselleen sopivan kokoisen, nopean ja siistin "matkakutterin". Hän on aina huomaavainen, kohtelias, tietorikas ja monipuolinen. Hänen seurassaan matka kuluu vallan lentämällä. Sitten terhakka, ponteva ja kaikkeen ehtivä Maximme, neiti Dahm. Ilolla katselee ja seuraa hänen näppäriä otteitaan ja liikeitään, kuuntelee hänen aina pirteää, sutkausvalmista puhettaan.

N. klo 23 saavuimme lopultakin Airiston selälle, jolloin tuuli oli jo heikentynyt hyvin vähäiseksi ja pimeyskin saapunut. Matkamme jatkui edelleen myrskylyhty merikortin päällä, kunnes Rajakarin loisto ilmoitti ajan olevan käsillä vendata kohti pohjois-koillista – Turkua.

Ei ole kovinkaan yllättävää, että kolmanteen päivään mennessä matruusit olivat jo kyllästyneet veneen lievästi sanottuna askeettisiin olosuhteisiin, ja päättivät jäädä kyydistä. Matka jatkui yhdessä s/y Fairyn varsin seurallisen miehistön kanssa. Otto Palmgren oli suomalainen röntgenlääkäri, joka tunnettiin myös taitavana säveltäjänä. Kuvien perusteella Palmgrenin vene "Fairy" oli jokseenkin Elisabethin kaltainen saaristoristeilijä, mutta varustettu hieman korkeammalla ruffilla. Kyseinen venetyyppi oli Suomessa varsin suosittu 1930-

luvulla. Rymättylän Satteen salmen kautta kulkevaa reittiä voivat nykyisin käyttää vain moottoriveneet. Salmen yli kulkevan sillan alituskorkeus on 2,4 metriä.

Nyt alkoi mielenkiintoinen matkamme pimeydessä ainoastaan fyvien opastamana. Tätä yön ihanuutta nautti Leo yksin s/y Elisabethilla. Styrbölinski ja kapteeni Esko vetäytyi syrjään lepäämään. Viimeksi mainittu on mies, joka yhdellä ainoalla lauseella todisti kaikkien luonnontieteellisten, lakitieteellisten, taiteen hygienian ym. lakien pätemättömyyden laatiessaan humbugiteoriaansa. Onpa hänen mielestään navigointikin humbugia, josta syystä hän seilaa praxiisill!

Oli miten tahansa, Leo oli tänä yöamuna mies paikallaan. Eskaaderin kulkiessa ohi Pikku-Pukin, tyyntyi tuuli täysin, ja veneitä soudettiin Turkua päin. S/y Fairyn päivystävä matruusi neiti Dahm kyllästyi tähän etenemistapaan, jolloin apteekkineuvos satoi veneet toisiinsa ja sousti miehekkäästi kumpaaakin venettä "allmänna promenaderin" rantaan. Klo 4.50 alkoi kaikille yö paitsi täti Ruthille, joka kävellen riensi päin Turkua tervehtiäkseen uutta lapsenlastaan.

Klo 11 jatkuu matka Turkua päin. Brahenkadulla nauttivat merirosvot suurenmoisen päivällisen, minkä jälkeen polkupyörillä lähdettiin taas veneveistämöä kohti, jossa s/y Elisabethin puomiliitos mastoon oli korjattu.

Hyvää vauhtia kiitivät "sisarveneet" taas avonaisia vesipintoja päin, ensin kryssillä. Erstalla kääntyivät veneet "Lilla Mälöhön" päin, ja nyt seurasi ihana iltapurjehdus. Ersta oli tosin hyvällä tuulella ja tartutti sitä meihinkin, sai aikaan vilkasta ja hauskaa keskustelua, mielikuvitusta ja täyttää vapauden riemun tunnetta.

Vallitsi jo täysi pimeys. Rannassa häämötti valkoinen esine, joka lähelle tultuamme näytti olevan komea "Anja", Eskon mielipiteestä "Euroopan komein vene". Ranta näytti matalalta; ajattelimme siksi heittää ankkurimme Anjan stlâdaan ja mennä lepon, mutta herra Saurio, Anjan omistaja, ohjasi pyjamassaan meitä käskyillään siltaan, jossa saimme kummatkin, Elisabeth ja Fairy, hyvän yölopaikan. Hauskan siltaistunnon jälkeen menimme maaten, mielikuvissamme jo seuraavan päivän sankarit neiti Kurvinen ja Pekki Stenbäck.

Englantilaisista meriromaaneista saa sen käsityksen, että purjelaivojen aikakaudella Royal Navyn upseereilla oli suorastaan pakonomainen tarve hyödyntää tuulta "whilst it will serve." Isoisäni vanhat Hornblower-romaanit ovat nykyään omassa kirjahyllyssäni. Purjevene, jota ei ole varustettu minkäänlaisella apumoottorilla, on ymmärrettävästi täysin riippuvainen vallitsevista tuulioloista. Tämä luo aivan omanlaisensa leiman matkapurjehdukseen, kun veneiden kipparit pyrkivät hyödyntämään suotuisat tuulet mahdollisimman täysimääräisesti. Usein tämä tarkoitti päivämatkojen venyttämistä yömyöhään, kunnes tuuli oli todella aivan loppu. Ei siis puhuttakaan siitä, että oltaisiin hyvissä ajoin jo puolen päivän aikoihin saavuttu varaamaan laituripaikkaa seuraavasta satamasta.

Ruissalon kansanpuisto tunnettiin vuoteen 1937 asti nimellä Yleinen käytävä, ruotsiksi Allmänna promenaden. Elisabethin puomiliitoksen korjannut veneveistämö oli todennäköisesti maineikas Turun veneveistämö, Åbo båtvarv, joka on viime vuosina noussut jälleen uuteen kukoistukseen klassikkoveneiden kunnostus- ja purjehduskeskuksena.

9.8.45 *Heräsimme ihanan aurinkoisen päivän jo aikoja sitten koitettua kauniiseen lauluun "En sjöman älskar", jonka lauloivat juuri nuo unelmasankarit ja Pekki Stenbäckin vaimo. Seurasi esittäytyminen, teen juominen ja seurusteleminen. Viimeksi mainittu tapahtui Lilla Mälön etelärannan huippukorkealla kalliolla, jolloin keskustelu kiivaasti kävi purjehduksesta. Hyvä päivällinen ja mainitun kallion suoma erikoisluokkainen näköala auringonvalossa jäivät tästä päivästä erikoisesti kiitollisten merimieliä mieleen. S/y Elisabethille tuli kunniavieras, neiti Kurvinen, joka osoitti olevansa ensiluokkainen kauneushoitajatar ja herjanheittäjä sekä huumorintajun omistava naisyksilö.*

Aurinko ja päivä muistoihin laskivat jo horisontin taa, kun pääsivät veneet taasen Erstelle. Huumori ja ilomieli loistivat jälleen. Syynä siihen oli etenkin veljemme Esko, joka siirtyneenä s/y Fairyhyn luki Nortamon kirjasta "Meripurakoj ja maamyyri". Kauppihallissa haki Otto korvikemaitoa ja Leo elävän käärmeen, jota hän huonommalla tuloksella yritti kesyttää esteettisillä liikkeillä. Tuulen aivan tyyntyessä, sidottiin jälleen s/y Elisabeth ja s/y Fairy toisiinsa kiinni, s/y Elisabeth ensimmäisenä, ja sitten alkoi hauska korvikehetki.

Hiljaa saapuu yö. Miehistö jaetaan styrbölinkeliin ja babölinkeliin. Luonnonmaan ja Rymättylän välillä kulkee reitti. Aivan hidas kryssi tiltissä sallii styrbölingeille keskustelua ja syvennyistä ympärillä olevaan luontoon, mereen ja kosmokseen.

10.8. *Babölingit herätettiin klo 3. Klo 3-4 jatkoivat he matkaa, mutta kun tiltti tuli 96 prosenttiseksi, nimittäin klo 4, bogseerasi Fairy Elisabethia. Leo istui Fairyn ruorille, ja kapteeni Otto meni*

”korvskinniin”. Klo 6 herätettiin täällä matruusi Maxi. S/y Elisabethilla oli kapteeni Esko taas yksinvartijana. Hän tarttui huonon tuulen vuoksi uljaasti airoihin ja bogseerasi yachteja, kunnes näkyi Vallis Gratiae, missä kaupungissa tati Ruth olisi noudettava klo 9. Vanhaan tyyliin syötiin aamiainen uimapuvuissa kuumassa auringonpaisteessa. Neiti Kurvinen valmisti kauraryynipuuroa ja mustikkasoppaa.

Kapteeni Esko siirtyi kunniaksi isäntävälle taas s/y Fairyhyn, ja hän kuunteli Oton vitsejä sekä viisauksia astmasta. Pian lähtikin Otto ja Fairy-koira Naantalia päin jollalla hakemaan tati Ruthia, mutta ennen pitkää tulikin hyvä briisi, ja haimme itse sekä Oton että odottavan toverimme tati Ruthin.

Ladonpään kautta lähdemme sitten Merimaskun salmeen. Profylaktisesti suuntaa eskaaderi matkansa Hakkenpään ollaksensa suojassa nousevalta ukkosrintamalta. Matkalla ankkuroidaan Jänissaaren rannalla, siellä aterioitiin ensiluokkaista hernesoppaa (tati Ruthin luomaa) sekä ohukaisia.

Iltapäivällä näkyy ja jää Hakkenpää. Neiti Kurvinen näyttää meille kaikenlaisia hauskoja temppuja kynänteroittimesta, kassa-apparatista, suihkusta jne. Otto ja hänen miehistönsä lauloi, ja taasen oli tunnelma tyytyväisyyden ja rikkauden merkissä.

Kärnäkari oli päivän päämäärä. Veneet asetettiin vierekkäin aivan kallioon kiinni. Hankittiin mainiota, kuorittua maitoa (Leo & Maxi) Varttimaalta. Huomenyöhön nukuttiin yö läpi. Moraalinen tukemme tati Ruth piti lapsistaan huolta. Kaste lupasi huomispäiväksi hyvää säätä.

Mikä vahinko, ettei ”neiti Kurvisesta” ole säilynyt yhtään valokuvaa! Elävän käärmeen kesyttäminen on melko mielikuvituksellinen tapa torjua tylsyyttä, mutta pitää muistaa, että älypuhelin keksittiin vasta 60 vuotta myöhemmin. Korvikehetket jatkuivat Suomessa aina siihen saakka, kunnes ensimmäinen sotienjälkeinen kahvilaiva saapui Turkuun helmikuussa 1946.

”Korvskin” on vapaasti suomennettuna ”makkarannahka”, joka arvattavasti tarkoittanee makuupussia. Vallis Gratiae on latinaa, ja tarkoittaa Armonlaaksoa, joka on Naantalin luostarin vanha nimitys. Nimikirjaimet VG ovat myös nykyisessä Naantalin vaakunassa. ”Profalyktinen” on lääketieteessä käytetty termi, joka tarkoittaa suunnilleen samaa kuin ennaltaehkäisevä. Kirjoittaja on todennäköisesti oppinut kyseisen sanan röntgenlääkäri Palmgrenilta. Vieraskielisillä sanoilla briljeeraaminen on selvästikin tarkoitettu vitsiksi. Erikoisista sanavalinnoista huolimatta on lokikirja kuitenkin kokonaisuutena käsin kirjoitetuksi tekstiksi hämmästyttävän sujuvaa. Toki sitä tuohon aikaan koulussa enemmän harjoiteltiinkin.

11.8.45 *Aamulla varhain lähti eskaaderi liikkeelle saatuaan hieman aamiaista monine munineen. Asamaassa hyökkäsivät merirosvot maihin ja metsästivät maitoa, kanttarelleja, leipää ja muuta elintärkeitä. Reitti menee via Mussaloo, jossa Leo tietää hyviä hamstrauspaikkoja. Kuten*

huomaa, on ruokailu vierellä tällä hetkellä tärkeä elinkeino, sillä Peuraluodolla noustaankin maihin keittämään kalasoppaa. Siellä uidaan ja nautitaan täysin siemauksin elämästä. Tämä kaikki täytti täydellisesti odotuksemme, sillä etenkin Leo oli kertonut siitä paljon ihanaa. Suurina, sileinä paloina olivat graniittilohkareet toinen toisensa vieressä muodostaen yhtenäistä kalliota, jonka eräässä syvennyksessä kalasoppa pantiin tulelle. Päivä oli yhtä kirkas ja ihana kuin edelliset, eikä voi sanoa mikä päivästä ja mikä öistä, joina purjehdimme, oli ihanin.

Ja nyt muuttuu matkamme luonne. Saavumme aukealle Pohjanlahdelle – suunta Rauma. Vain lyhyt ukkosilma teki ilmavaihtelun Tuulvedellä. Reitti jatkuu Lehmänselän kautta. Tuuli on raitis ja koillinen, nautinto täydellinen. Uudenkaupungin ulkopuolella kiihtyy tuuli. Näemme Sieskarin ja kuljemme Ramsön ohi. Näkyy Isokarin majakka, jonka ulkopuolella Pohjanlahti on auki Ruotsin puolelle saakka. Valtava on se näky, jonka raumalaiset tarjoavat turkulaisille. Ylpeänä kulkeekin s/y Elisabeth edellämme kotiaan päin, kuningattarena näillä vesillä, avovesillä.

Seuraavana nimenä reitillämme mainittakoon Lyökin luotsiasema. Kuddholmin sillalla ovat veneet yli yön; ennen nukkumaan menemistä nautitaan vielä näköalasta, syömme poimimamme kantarellit, perunaa. Leo, Esko ja Otto tekevät pienen retken sisämaille, joka tähän päivään saakka on pidetty muille merirosvoille salana. Klo 12 meni väestö nukkumaan – kaikki paitsi tati Ruth nauttivat unesta klo 2:een, jolloin matka Raumalle ja purjehduskilpailuun jatkuu.

Lyökin luotsiaseman viereinen Kuddholm on suomeksi nimeltään Kurulmi, ja se sijaitsee heti Lyökin eteläpuolella. Lyökinsalmi on ollut RPS:n veneiden käyttämä pysähtymispaikka jo kauan ennen Äijänkarin hankintaa.

12.8.45 *Veneiden lähestyessä Raumaa, ovat taas kaikki kapteenit, navigaattorit ja matruusit hereillä. Koska meillä on vielä hiukan aikaa ennen kilpapurjehdusta, otamme maahan Rounakarilla, johon saareen tutustuminen oli erittäin mielenkiintoista vieraille. Praxiisill seilattiin sitten kohti ”huvila Ajankoa”. Johtajana toimi Esko, joka tuntee vedet täysin, eikä navigeeraa merikortilla. Tultuamme satamaan ei kilpailukiire sallinut melankoliaa, mutta tosi oli vain, että eskaaderimatkamme oli tällä kerralla loppu. Hauskaa ja lohduttavaa on, että jäi sopimus, jonka mukaan samanlaista purjehdusmatkaa tekisi sama porukka ensi kesänä Ahvenanmaalle.*

On suorastaan hämmästyttävää, kuinka hilpeän ja huolettoman kuvan lokikirja maalailee kesäisestä purjehdusretkestä, jonka aikana sodan päättymisestä ei ollut kulunut vielä montakaan kuukautta, ja esimerkiksi Suomenlahdella miinavaara oli edelleen hyvin todellinen. Monet purjehduksen osanottajista, iältään 20-30 -vuotiaita, olivat hiljattain menettäneen monia ikätovereitaan, ja jonkinlainen syyllisyys saattoi kaihertaa itse kunkin mieltä. ”Täällä sitä vain seilaillaan, kun kaverit makaavat mullan alla...”

Jos tällaisia negatiivisia tuntemuksia ehkä olikin, niin lokikirjasta ne eivät välity. On toki totta, etteivät ihmiset yleensäkään halua kovin mielellään muistella ikäviä asioita. Kirjoittajat olisivat kuitenkin halutessaan voineet todeta tapahtumat myös paljon koruttomampaan sävyyn. Tästä voidaan päätellä, että purjehduksella on varmasti aidosti vallinnut hilpeä ja iloinen tunnelma, jota ankeiden sotavuosien tuoreet muistot ovat omalta osaltaan ehkä jopa korostaneet. Elämä jatkui – onneksi.